

Anders Langenskiöld

Professor emeritus vid Helsingfors universitet, friherre Anders Langenskiöld avled till följd av akut sjukdom den 8.7.2000 vid 84 års ålder.

Anders Langenskiöld var född i Helsingfors 1916. Han avlade medicine licentiatexamen vid Helsingfors universitet år 1943. Samma år hade han disputerat för doktorsgraden i medicin och kirurgi under ledning av professor Ragnar Granit. Studier i histopatologi i Schweiz 1949 under ledning av professor Erwin Uehlinger fick honom att eventuellt fortsätta inom neurofysiologin, men kriget mot Sovjetunionen åren 1941–1944 avgjorde att han blev kirurg. Hans militära grad var sanitetsöverstelöjtnant.

Anders Langenskiöld specialiserade sig på kirurgi 1948 och på ortopedi 1952. Före detta, år 1951, blev han utnämnd till docent i kirurgi. Under åren 1955–1956 verkade Anders Langenskiöld som överläkare vid Diakonissanstaltens avdelning för kirurgi. År 1956 blev han överläkare för Invalidstiftelsens ortopediska sjukhus för att där fortsätta faderns, professor Fabian Langenskiölds betydande insatser som föregångare och förgrundsgestalt inom finländsk ortopedisk kirurgi. Under hans tid kom sjukhuset att utvecklas till ett välrenommerat och erkänt centrum för ortopedi. Anders Langenskiölds omfattande krets av elever representerar i dag en viktig ortopedisk skola i vårt land. Hans arbete inom experimentell skolios-

forskning, rekonstruktiv kirurgi efter poliomyelitis, coxa plana och coxa vara infantum, bentransplantationer, tibia vara samt många andra tillstånd under tillväxtperioden och adolescensen är samtliga välkända överallt i världen.

År 1968 utnämndes Anders Langenskiöld till professor i ortopedi och traumatologi vid Helsingfors universitet och till överläkare vid Tölö sjukhus. Uppdragen blev allt fler. I och med att de traumatologiska problemställningarna kom in i bilden, breddades även forskningsprogrammet. Med en diger publikationslista i bagaget kom Anders Langenskiöld att engagera ett stort antal disputerade och forskare. Insatserna inom såväl experimentell som klinisk ortopedi blev betydande. Inte mindre än drygt tjugo doktorsavhandlingar skrevs och färdigställdes under hans ledning. Professor Langenskiölds suveräna sätt att leda det kliniska arbetet och verksamheten vid forskningslaboratorierna utgör exempel för yngre generationer. Man får hoppas att åtminstone en del av hans skicklighet och förmåga lever vidare i framtida generationer. Han är internationellt välkänd för sitt fynd att en partiell förbening av tillväxtzonen i epifysen kan elimineras med resektion och implantation av interpositionsmaterial.

Anders Langenskiölds tid var fylld av åtaganden. Förutom undervisningen och det kliniska ledningsarbetet hade han ett omfattande internationellt engagemang. Flera universitet och kliniker runt om i världen hade förmånen att se professor Langenskiöld som gästföreläsare. Han blev hedersmedlem vid bl.a. American Academy of Orthopaedic Surgeons, Scandinavian Orthopaedic Association, British Orthopaedic Association och Royal College of Surgeons of England.

Professor Langenskiöld pensionerades från sin professur år 1979, men fortsatte såväl sin experimentella som sin kliniska forskning fram till de sista åren av sitt liv. Han upphörde med privat mottagning år 1991.

Hur mäktar en och samma person med en så omfattande arbetsbörda? Avgörande är nog personligheten, kunska-



perna, erfarenheten och ett intensivt sätt att arbeta. Trots sin stora arbetsinsats ansåg Anders Langenskiöld att fritiden var viktig. Han var en hängiven seglare och sysslade senare även med brädsegling. Om vintrarna stod slalomåkning i Alperna på programmet. Professor Langenskiöld uppmanade även sina medarbetare att ibland pusta ut för att orka upprätthålla arbetskapaciteten.

Anders Langenskiöld var en utmärkt förman, lärare och arbetskamrat, vilket jag gärna intygar efter att ha arbetat tillsammans med honom, först som elev och från år 1958 som arbetskamrat och nära vän. Han hade en god portion humor och hade alltid lätt för att skratta. Anders Langenskiöld var en lättsam sällskapsmänniska, men i något skede under kvällen brukade diskussionen nog glida in på ämnet ortopedi.

I och med Anders Langenskiölds bortgång förlorar den finländska ortopedin och traumatologin en ledargestalt vars mantel inte går att axla. Vi förlorar såväl en kunnig och erfaren lärare som en god arbetskamrat, men vi bör glädja oss åt att hans skola fortsätter att verka på den inslagna vägen och att patienterna även i fortsättningen har nytta av hans rön och insatser inom områdena ortopedi och traumatologi.

Erik B. Riska